

OPINIÓ

Aquestes darreres setmanes s'ha generat un interessant i polèmic debat sobre l'enunciat d'aquest article entre partits polítics i, naturalment la societat civil.

Per això val la pena recuperar una síntesi d'una taula rodona que va tenir lloc en l'ICAB (Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona) i organitzat per la seva Comissió "Igualtat de Drets dels Nous Models de Família" que tinc l'honor de presidir.

Les convidades van ser dos ponents de gran categoria, les Catedràtiques emèrites de Filosofia, Moral i Ètica **Victòria Camps** i **Francesca Puigpelat**, que no van defraudar, ja que les seves

Gestació o ventres de lloguer

Escrit per Montse Fernández-Garrido. La Independent
dijous, 16 de febrer de 2017 17:18

---

exposicions van ser superbes: clares i concises. Francesca Puigpelat va abordar la posició a favor, mentre que Victòria Camps va defensar la tesi contrària.

El debat posterior va ser molt ric i interessant, una sala plena de persones interessants i coneixedores de la regulació en altres països. Les postures enfrontades es resumirien en el següent: La Dra. Puigpelat va començar fent un resum de l'inici de tal pràctica, concretament l'any 1980, els EUA, amb el naixement de Baby M (primer part subrogat) i el seu posterior desenvolupament de la indústria biotecnològica i el camp de les tècniques que ha provocat la normativa internacional.

Es va referir a la pràctica mercantil legalitzada i reconeguda en l'Estat Federal de Califòrnia, a l'Índia, Ucraïna o Mèxic. Al Regne Unit, Brasil o Canadà, on les subrogacions no mercantils són legals (és a dir, que es pot contractar un ventre de lloguer sempre que no hi hagi pagament, sinó que es tracti d'una amiga, germana... qui es presti a això). I finalment a països en què està prohibit (com Espanya o Alemanya, on està castigat amb penes diverses)

Va detallar les postures filosòfiques que defensen aquesta pràctica: L'utilitarisme, que té en compte danys i beneficis. Els danys per a la dona gestant com els possibles problemes en el part o el dany psíquic per lliurar el bebè, o el fet de no rebre compensació econòmica. Mentre que els danys pels concomitants (els qui contracten a la dona) seria que se'ls hi negues el fill o la filla una vegada nascuda, un possible avortament o el naixement d'un bebè/bebès amb problemes de salut (per exemple, si l'embarassada no es cuida: fuma, beu, no s'alimenta bé, no descansa el necessari). Pel que fa als beneficis per a la gestant serien: La satisfacció d'ajudar a uns altres a ser pares i rebre una xifra de diners pel servei, mentre que pels concomitants seria el plus de felicitat en satisfer el seu desig de ser pares d'un fill biològic. I per als nadons: ser especialment desitjats i créixer en un entorn ampli (els pares i la resta de la família extensa).

Parlant de l'ètica dels principis va explicar que s'atén a la llibertat de les persones, és a dir, que ha de garantir-se que la gestant ha de triar de forma lliure, no coaccionada, respectant la llibertat individual, malgrat reconèixer que només les persones riques poden accedir, per la qual cosa podria dir-se que el contracte és injust. Les dones que accedeixin a fer-ho volen ajudar a ser pares biològics a qui no poden ser-ho d'una altra forma.

El sector del feminisme liberal defensa que és una actitud paternalista i que coarta la llibertat de les dones, que les tracta com no racionals si se'ls impossibilita aquesta elecció. Que se'ls

Gestació o ventres de lloguer

Escrit per Montse Fernández-Garrido. La Independent
dijous, 16 de febrer de 2017 17:18

---

permet participar en el mercat a través de la gestació. Que el que s'ha fet gratis tota la vida adquireix ara un valor de mercat. Que les que decideixin fer-ho no són manipulades pels homes sinó que elles tenen una visió diferent de les relacions de procreació. Que es tracta d'una "empresa col·laborativa" no tradicional, controlada per les dones, en lloc de per als homes. Va aclarir que cal posar limitacions i condicions que facilitin la vida de les dones que es prestin de forma voluntària i a través d'una compensació que pot solucionar en part la vida (aclarir que les dones cobren un 20% del total del preu que es paga).

La Dra. Camps va desenvolupar els raonaments en contra, les conseqüències i la utilitat. Va afirmar que voler ser pares és un desig, no un dret. Que cal posar límits a la tècnica, que el desig de tenir un fill o filla pot satisfer-se adoptant. Que admetre determinades formes de llibertat pot ser una perversió: "és obrir pendents que no sabem on ens portarà", com defensa la filosofia. Que a la moral i a l'ètica li és difícil acceptar contractar el cos d'una dona per beneficiar a una altra o un altre. Que qui es presta al fet que utilitzin el seu cos per procrear, perd la seva llibertat quan per contracte ha de lliurar al bebè. Que el valor de la llibertat està en el punt de partida, no després. Que la llibertat ha de tenir límits. Va explicar que hi ha un moviment internacional que està difonent un manifest anomenat "Ells escullen, elles no trien" a través de la campanya "Stop subrogation now", promogut per constitucionalistes, filòsofes, sociòlogues, persones del món de la cultura i molts grups feministes, que han posat la seva campanya en una web: www.nosomosvasijas.eu i twitter @nosomosvasijas.

El manifest recull una sèrie de punts que defensen la dignitat i la no explotació ni mercantilització del cos de les dones, posa de manifest la fal·làcia de l'altruisme d'unes poques, que no evita la mercantilització i el tràfic, comprant embarassos a la carta. Que la maternitat subrogada incrementa la comercial i que no accepta la lògica neoliberal que vol introduir al mercat els ventres de lloguer. Va argumentar que la desigualtat estructural de les dones per convertir aquesta pràctica en un negoci, mostrant-se en contra de la utilització d'eufemismes per endolcir o idealitzar un negoci de compravenda de bebès. També que la subrogació dels ventres és un exemple de violència obstètrica extrema i que cal rebutjar la idea que les dones siguin utilitzades com a "contenidors" i les seves capacitats reproductives siguin comprades.

La pràctica no s'empra una relació afectiva sinó una pràctica comercial. En el Regne Unit qui és contractada té un llaç afectiu amb els contractants: La dona rep una compensació molt petita i no és un contracte mercantil, sinó altruista. Va defensar que no es pot equiparar aquest mal anomenat "servei" a un altre qualsevol, ja que el canvi és qualitatiu. Va explicar que en no pocs embarassos per encàrrec hi ha contractants que les deixen a l'estacada: per exemple, si el bebè/bebès neix amb malalties, o simplement perquè es penedeixen de ser pares o perquè la parella es separa o perquè un dels dos de la parella mor.

Gestació o ventres de lloguer

Escrit per Montse Fernández-Garrido. La Independent
dijous, 16 de febrer de 2017 17:18

Ella manté que si al nostre país es fes la regulació, ens equivocaríem. Va explicar que els principis abstractes són molt discutibles. Va defensar que havent-hi tants infants sols al món, i amb la necessitat de tenir vida familiar, la maternitat subrogada no és l'utilitarisme i en definitiva, que els diners no han de poder comprar-ho tot.

En la meua intervenció vaig explicar que en països com l'Índia hi ha granges de dones, que contracten el seu ventre. Són dones vulnerables sense cap recurs. Contractar un ventre de lloguer pot tenir un cost de fins a 120.000 €, però les dones gestants només reben entre 3000 i 7.000 €. A Ucraïna o Rússia es pot tenir un bebè subrogat entre 35.000 i 50.000 € i les gestants reben 7.000 o 10.000?€. A Califòrnia les dones reben entre 20.000 i 30.000 €, mentre que qui encarrega el bebè paga entre 100.000 a 125.000?€, encara que els preus poden variar considerablement, i augmentar el cost en un 70%. És a dir, la realitat és que després de paraules eufemístiques s'amaga un negoci immens en el qual els qui més guanyen no són les dones que posen el seu ventre i que a vegades exposen la seva vida o la seva salut. Es tracta d'una activitat associada al sector del luxe: unes persones disposen de diners i unes altres disposen solament del seu cos. En definitiva els efectes humans de la gestació subrogada, és que la gran disparitat normativa internacional afavoreix l'existència d'un mercat per encàrrec i no hi ha una frontera nítida entre la subrogació i el tràfic de persones, que comporta la compravenda de criatures.

Em vaig adreçar finalment amb la lectura d'un interessant article recentment publicat, del professor de dret Constitucional de la Universitat de Còrdova, el Dr. **Octavio Salazar**, investigador especialitzat en igualtat de gènere i noves masculinitats, que parla de "reïficació, llei del mercat, desigual repartiment de béns, forma moderna de contracte sexual, reïficació i ús, així com que cal plantejar-se la diferència entre un negoci d'aquest tipus i la compravenda de nenes i nens. Que la gestació per substitució és avalada per partits amb polítiques econòmiques neoliberals i determinats lobbies d'homes homosexuals amb recursos que han convertit aquesta en una de les seves batalles principals". I acaba dient: "Molt em temo que si s'efectués una regulació tan garantista com la que plantejo, reduiria aquesta pràctica a alguna cosa merament anecdòtica, tret que de sobte vegem sorgir al nostre país un deversall de dones radicalment generoses, disposades a lliurar el fruit de la seva fertilitat a tercers. El problema, no obstant això, seguiria estant present en un món on la gestació subrogada pot convertir-se en una manera més de prorrogar les servituds femenines i en el qual el mercat s'alia amb el patriarcat per insistir en la funció de les dones com a reproductores de l'espècie. Díficilment des d'una òptica feminista, que necessàriament ha de ser transnacional, pot justificar-se una pràctica que incideix en la instrumentalització de les dones i del seu cos..."

I vaig deixar clar que la meua postura personal contra els ventres de lloguer no representa a la totalitat de la Comissió que presideixo.